

TOMASZ
KAMIŃSKIDANIEL
NIWIŃSKI

Zewnętrzny dostawca usług ICT również musi spełniać wymagania DORA

Rozporządzenie DORA nakłada na sektor finansowy oraz na jego zewnętrznych dostawców usług ICT obowiązek spełnienia rygorystycznych wymagań dotyczących zarządzania ryzykiem związanym z ICT oraz zapewnienia operacyjnej odporności cyfrowej.

kancelarie rp

Dynamiczny rozwój nowych technologii oraz rosnąca liczba cyberzagrożeń sprawiły, że unijne instytucje finansowe stanęły przed ważnym wyzwaniem zapewnienia cyberbezpieczeństwa usług finansowych. Od 17 stycznia 2025 r. obowiązuje rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2554 z 14 grudnia 2022 r. (rozporządzenie DORA), które nakłada na sektor finansowy oraz jego zewnętrznych dostawców usług ICT (Information and Communications Technology) obowiązek spełnienia rygorystycznych wymagań dotyczących zarządzania ryzykiem związanym z ICT oraz zapewnienia operacyjnej odporności cyfrowej. Co to oznacza dla zewnętrznych dostawców usług ICT? W niniejszym artykule wskazujemy najważniejsze zagadnienia dotyczące współpracy zewnętrznych dostawców usług ICT z podmiotami finansowymi w świetle przepisów rozporządzenia DORA.

Kogo dotyczą obowiązki

Bezpośrednimi adresatami wymogów określonych przepisami rozporządzenia DORA są instytucje finansowe, takie jak banki, instytucje płatnicze, towarzystwa funduszy inwestycyjnych czy firmy inwestycyjne, a także kluczowi zewnętrzni dostawcy usług ICT.

Kluczowi zewnętrzni dostawcy usług ICT wyznaczani są przez organ nadzorczy zgodnie z kryteriami określonymi w art. 31 DORA i są to przede wszystkim tacy zewnętrzni dostawcy usług ICT, którzy mogą mieć systemowy wpływ na stabilność, ciągłość lub jakość świadczenia usług finansowych i świadczą usługi dla wielu podmiotów na rynku finansowym.

Kluczowi zewnętrzni dostawcy usług ICT podlegają bezpośrednim wymogom dotyczącym zarządzania ryzykiem ICT, monitorowania i raportowania incydentów związanych z ICT oraz przeprowadzania testów operacyjnej odporności cyfrowej.

Jednak nie tylko kluczowi zewnętrzni dostawcy usług ICT muszą sprostać nowym wymaganiom w świetle rozporządzenia DORA. Zewnętrzni dostawcy usług ICT, którzy nie zostali wyznaczeni jako kluczowi, co do zasady nie są bezpośrednimi adresatami regulacji DORA, lecz faktycznie również powinni dostosować swoje procesy wewnętrzne w taki sposób, aby podmioty finansowe, na rzecz których świadczą usługi ICT, mogły działać zgodnie z obowiązującymi je wymogami regulacyjnymi.

Co jest usługą ICT

Rozporządzenie 2022/2554 (DORA) definiuje usługi ICT jako usługi cyfrowe i usługi w zakresie danych świadczone w sposób ciągły za pośrednictwem systemów ICT na rzecz co najmniej jednego użytkownika wewnętrznego lub zewnętrznego. Zewnętrzny dostawca usług ICT definiowany jest przez DORA jako przedsiębiorstwo

świadczące usługi ICT. To, czy przedsiębiorstwo świadczące usługi na rzecz podmiotu finansowego zostanie określone jako zewnętrzny dostawca usług ICT, zależy ostatecznie od oceny dokonanej przez ten podmiot finansowy. Podmioty finansowe dokonują oceny i kwalifikacji usług jako usługi ICT świadczonych na ich rzecz, a tym samym klasyfikują podmioty świadczące te usługi jako zewnętrznych dostawców usług ICT.

W uproszczeniu (choć w praktyce kwestia ta nieraz budzi wątpliwości) usługą ICT jest taka usługa, która świadczona jest w sposób ciągły i zawiera się w jednym z 19 typów usług określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2024/2956 z 29 listopada 2024 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne do celów stosowania rozporządzenia DORA w odniesieniu do standardowych wzorów na potrzeby rejestru informacji.

Na marginesie warto podkreślić, że świadczenie usług

ICT na rzecz podmiotów finansowych może opierać się na potencjalnie długich i złożonych łańcuchach podwykonawstwa, dlatego kluczowe jest, żeby zewnętrzni dostawcy usług ICT w sposób dokładny przeprowadzili analizę swoich zasobów ICT oraz funkcji wspieranych przez te zasoby, a także określili, które funkcje i zasoby ICT wspierane są przez podwykonawców.

DORA nakłada na podmioty finansowe wiele obowiązków, które bezpośrednio wpływają na współpracę pomiędzy nimi a zewnętrznymi dostawcami usług ICT. Podmioty, które świadczą usługi ICT na rzecz podmiotów finansowych, muszą być gotowe w odpowiedni sposób wspierać swoich klientów z sektora finansowego w realizacji wymagań DORA.

Najważniejsze wymagania

Rozporządzenie DORA w znacznym stopniu reguluje

współpracę zewnętrznych dostawców usług ICT z podmiotami finansowymi. Zewnętrzni dostawcy usług ICT, którzy pragną świadczyć usługi na rzecz podmiotów finansowych, powinni dostosować się do wielu wymagań, m.in. takich jak:

■ poddanie się badaniu due diligence przed zawarciem ustalenia umownego

Wiele podmiotów finansowych przeprowadza badania na podstawie ankiety samoopceny zewnętrznych dostawców usług ICT. Zewnętrzni dostawcy usług ICT powinni posiadać wewnętrzne strategie, polityki i procedury pokazujące, w jakim stopniu dostosowani są do standardów bezpieczeństwa informacji, oraz umożliwiające przeprowadzenie oceny przez specjalistów po stronie podmiotu finansowego.

■ gotowość do poddania się kontrolom i audytom

Podmioty finansowe zobowiązane są do przeprowadzania okresowych kontroli i audytów, w zależności od ich

WŁASNOŚĆ INTELEKTUALNA W BIZNESIE

DR MICHAŁ
MARKIEWICZ

Testowanie nie przeszkadza w rejestracji wzoru przemysłowego

Twórca ma 12 miesięcy od publicznego udostępnienia przedmiotu ucieleśniającego wzór przemysłowy na jego rejestrację, nawet gdy wprowadzi w nim zmiany.

Wzory przemysłowe to podstawowe – oprócz prawa autorskiego – prawa własności intelektualnej służące do ochrony designu. Jedną z przesłanek uzyskania prawa jest nowość zgłaszanego wzoru (lub publicznie udostępnianego wzoru wspólnotowego – w przypadku ochrony niezarejestrowanym wzorem wspólnotowym). Na gruncie wzorów przemysłowych owa nowość jest „zrelatywizowana”, co oznacza, że wzór uważa się za nowy, jeśli nie dotarło do wiadomości osób zawodowo zajmujących się daną branżą (albo niezależnie od miejsca wykonywania zawodu na całym świecie – prawo polskie, albo specjalistów z UE – w przypadku wzoru wspólnotowego wzoru).

Ujawnienie zwykle szkodzi nowości

W przeciwieństwie do patentów nie każde ujawnienie wzoru szkodzi więc nowości, jednak należy stwierdzić, że w większości przypadków rozpoczęcie dystrybucji pro-

duktu będzie równoznaczne z możliwością zapoznania się z nim przez specjalistów z danej branży, a co za tym idzie, tak zaprezentowany wzór nie będzie już nowy.

Wśród wyjątków pozwalających na uzyskanie prawa także po publicznym zaprezentowaniu produktu ucieleśniającego wzór należy wskazać uprawnienie do zgłoszenia wzoru w terminie 12 miesięcy od ujawnienia dokonanego przez twórcę, jego następcę prawnego lub za jego zgodą. Regulacja ta ma co do zasady pozwolić na przetestowanie produktu przed ubieganiem się o jego prawną ochronę. Równocześnie w pewnych sytuacjach sanuje ono niewiedzę w zakresie rygorystycznego rozumienia przesłanki nowości w prawie własności przemysłowej.

Jeśli zatem wzór zostanie ujawniony w ww. warunkach, to zgodnie z decyzją prawodawcy polskiego i unijnego, mimo że formalnie doszło do okoliczności szkodzących nowości, takie ujawnienie nie jest brane pod uwagę, gdy docho-

dzi do późniejszej rejestracji wzoru.

Identyczność wzoru a jego modyfikacje

Zgodnie z prawem polskim w ww. sytuacji nowości nie szkodzi ujawnienie wzoru, który w domyśle będzie później zgłaszany do ochrony. Na gruncie prawa unijnego wskazuje się natomiast, że w określonych sytuacjach, w tym tej omawianej: „Ujawnienie nie jest brane pod uwagę (...) jeżeli wzór, dla którego wystąpiło o ochronę (...) został udostępniony publicznie”. W obu przypadkach ujawnienie, które nie szkodzi uzyskaniu prawa, musi zatem dotyczyć wzoru, który następnie jest zgłaszany do ochrony.

Tu pojawia się jednak kluczowy problem praktyczny, tj. czy jeśli w okresie 12 miesięcy od ujawnienia twórcą wprowadzi pewne modyfikacje do wzoru, to także w tych przypadkach może skorzystać z 12-miesięcznego okresu łagodzącego ocenę przesłanek ochrony, czy jednak musi

zgłosić nieużywany wzór, tożsamy z tym pierwotnie udostępnionym.

Ocena unijnego sądu

Problem ten był przedmiotem sporu toczącego przez sąd UE (wyrok z 12 marca 2025 r., T-66/24). Mimo treści przepisu (art. 7 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) 6/2002 z 12 grudnia 2001 r. w sprawie wzorów wspólnotowych; dalej jako: rozporządzenie 6/2002), który wydaje się nie budzić wątpliwości, sąd stwierdził, że dla interpretacji ww. przepisu konieczne jest wzięcie pod uwagę nie tylko jego treści literalnej, ale także jego kontekstu oraz celu owej regulacji. W tym kontekście w szczególności można odesłać do motywu 20 rozporządzenia 6/2002, który stanowi, że: „Niezbędne jest również zezwolenie twórcy lub jego następcy prawnego na przetestowanie produktów zawierających wzór, dostępnych na rynku, przed podjęciem decyzji, czy wymagana jest ochrona wynikająca z rejestracji wzoru wspólnotowego.

W tym celu niezbędne jest zapewnienie, że przypadki ujawnienia wzoru przez twórcę lub jego następcę prawnego (...) w okresie 12 miesięcy przed datą dokonania zgłoszenia przeszkody w ocenie nowości czy indywidualnego charakteru wzoru, o którym mowa”.

Opisywany w artykule problem dotyczy takich modyfikacji wzoru, które z jednej strony prowadzą do oceny, że wzór rejestrowany oraz ten wcześniej udostępniony nie są identyczne (jeśli byłyby, to zastosowanie wyjątku nie budzi wątpliwości), ale równocześnie ten rejestrowany wzór nie miałby indywidualnego charakteru, gdyż nie wywołuje odmiennego ogólnego wrażenia na poinformowanym użytkowniku. Natomiast gdyby zmodyfikowany wzór spełniał przesłankę indywidualnego charakteru, to założenia byłyby także wzorem nowym, a tym samym jego rejestracja nie byłaby zagrożona przez wcześniejsze upublicznienie innego (nieokreślonego) wzoru.

Należy podkreślić, że sąd UE przyjął funkcjonalną wykładnię przepisu, zezwalając na uwzględnienie w ramach omawianego wyjątku także przypadków, gdy w okresie 12 miesięcy od ujawnienia pierwotnego wzoru doszło do jego modyfikacji, które jednak nie uzasadniają uznania, że mamy do czynienia z nowym, indywidualnym wzorem (względem tego wcześniej ujawnionego). Tym samym twórcy mogą czuć się bezpieczniej wprowadzając w tym okresie modyfikacje do wzoru. Jeśli bowiem zgłoszenia dokonają w terminie 12 miesięcy od pierwotnego publicznego udostępnienia wzoru, to dokonane przez nich modyfikacje nie zaskadzają możliwości uzyskania prawa.

Rok na rejestrację

Reasumując, zarówno na gruncie prawa polskiego, jak i unijnego wydaje się zasadne uznanie, że twórca ma 12 miesięcy od publicznego udostępnienia przedmiotu ucieleśniającego wzór na jego rejestrację (uzyskanie prawa) i to zarówno